

**PROGRAM PRAKTYKI ZAWODOWEJ
DLA ZAWODU TECHNIK MECHANIK 311504**

KWALIFIKACJE WYODRĘBNIONE W ZAWODZIE:

MG.17. Montaż i obsługa maszyn i urządzeń

MG.44. Organizacja i nadzorowanie procesów produkcji maszyn i urządzeń

MATERIAŁ NAUCZANIA

Dział programowy	Wymagania programowe	
	Podstawowe Uczeń potrafi:	Ponadpodstawowe Uczeń potrafi:
I. Bhp w pracy zawodowej	<ul style="list-style-type: none"> – wymienić prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy – wymienić prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 	<ul style="list-style-type: none"> – omówić konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków przez pracownika i pracodawcę w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy – wskazać prawa i obowiązki pracownika, który uległ wypadkowi przy pracy, wynikające z przepisów prawa – określić zakres odpowiedzialności pracownika oraz pracodawcy z tytułu naruszenia przepisów prawa
	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnić środki gaśnicze ze względu na zakres stosowania w pracach monterskich – rozróżnić rodzaje znaków bezpieczeństwa i alarmów z zakresu bhp – rozróżnić środki ochrony indywidualnej podczas użytkowania maszyn i narzędzi monterskich – rozróżnić środki ochrony zbiorowej stosowane w pracach z zakresu użytkowania maszyn i narzędzi monterskich 	<ul style="list-style-type: none"> – zastosować środki ochrony indywidualnej stosownie do zagrożeń – zorganizować stanowisko pracy zgodnie z zasadami bhp
II. Dokumentacja techniczna maszyn i urządzeń	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnić rodzaje dokumentacji technicznej dotyczącej użytkowania maszyn i urządzeń, obsługi codziennej, konserwacji – rozróżnić części, mechanizmy maszyn i urządzeń w oparciu o dokumentację techniczną – określić zastosowanie poszczególnych grup części maszyn i urządzeń 	<ul style="list-style-type: none"> – omówić na podstawie dokumentacji technicznej sposób użytkowania maszyn i urządzeń – opisać budowę i działanie mechanizmów: dźwigniowych, krzywkowych, otrzymywania ruchu przerywanego

Zespół Szkół Technicznych w Pile

III. Materiały konstrukcyjne, eksploatacyjne i uszczelniające	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznać materiały konstrukcyjne, eksploatacyjne oraz uszczelniające na podstawie oznaczeń – rozróżnić materiały konstrukcyjne, eksploatacyjne, uszczelniające – uzasadnić zastosowanie materiałów do wykonywanych prac – rozróżnić rodzaje i źródła korozji 	<ul style="list-style-type: none"> – opisać właściwości materiałów konstrukcyjnych, eksploatacyjnych oraz uszczelniających – dobrać materiały konstrukcyjne, eksploatacyjne oraz uszczelniające zgodnie z dokumentacją – rozpoznać objawy korozji – dobrać metody zabezpieczenia przed korozją – wykonać zabezpieczenie antykorozyjne części maszyn i urządzeń
IV. Połączenia mechaniczne	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnić połączenia mechaniczne 	<ul style="list-style-type: none"> – dobrać narzędzia, urządzenia i materiały do wykonania połączeń – połączyć części różnymi technikami
V. Obróbka ręczna i maszynowa	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnić techniki oraz metody spajania materiałów, odlewania, obróbki plastycznej, cieplnej oraz cieplno-chemicznej – rozróżnić rodzaje obróbki ręcznej – rozróżnić rodzaje obróbki maszynowej – rozróżnić przyrządy do wykonywania pomiarów warsztatowych 	<ul style="list-style-type: none"> – wykonać operacje obróbki ręcznej materiałów – wykonać proste operacje maszynowej obróbki wiórowej – dobrać przyrządy i narzędzia do wykonywania pomiarów warsztatowych – przeprowadzić pomiary warsztatowe
VI. Montaż maszyn i urządzeń	<ul style="list-style-type: none"> – określić strukturę maszyn i urządzeń na podstawie dokumentacji technicznej – rozróżnić elementy konstrukcyjne maszyn i urządzeń – rozróżnić metody montażu maszyn i urządzeń – rozróżnić narzędzia, przyrządy i urządzenia do rodzaju wykonywanych prac montażowych – sprawdzić części maszyn i urządzeń przeznaczonych do montażu – rozróżnić przyrządy i uchwyty do ustawiania montowanych części maszyn, zespołów i mechanizmów 	<ul style="list-style-type: none"> – określić przebieg montażu wykonywanego zgodnie z wybraną metodą – dokonać wyboru narzędzi, przyrządów i urządzeń do prac monterskich – kontrolować zgodność z dokumentacją techniczną parametrów części przeznaczonych do montażu – dobrać przyrządy i uchwyty do ustawiania montowanych części maszyn, zespołów i mechanizmów – użytkować przyrządy i uchwyty do stawiania montowanych części maszyn, zespołów i mechanizmów
	<ul style="list-style-type: none"> – dobrać narzędzia, uchwyty i sprzęt do wykonania połączeń części maszyn – wykonać operacje łączenia części maszyn 	<ul style="list-style-type: none"> – zaplanować kolejność wykonywanych operacji podczas montażu połączeń części maszyn
	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnić układy hydrauliczne i pneumatyczne maszyn i urządzeń – wykonać operacje montażu układów hydraulicznych i pneumatycznych maszyn i urządzeń – dobrać narzędzia, uchwyty i sprzęt do wykonania montażu zespołów i mechanizmów maszyn oraz urządzeń – wykonać operacje montażu zespołów i mechanizmów maszyn i urządzeń 	<ul style="list-style-type: none"> – zaplanować kolejność wykonywanych operacji podczas wykonywania montażu zespołów i mechanizmów maszyn oraz urządzeń
	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnić metody kontroli jakości prac montażowych – dobrać metodę kontroli jakości w zależności od rodzaju 	<ul style="list-style-type: none"> – skontrolować parametry zmontowanych zespołów

Zespół Szkół Technicznych w Pile

	i zakresu prac montażowych	
VII. Obsługa maszyn i urządzeń	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnić procesy eksploatacyjne maszyn i urządzeń – określić wpływ procesów eksploatacyjnych na stan maszyn i urządzeń – dokonać analizy przyczyn uszkodzeń maszyn i urządzeń 	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznać przyczyny uszkodzeń maszyn i urządzeń
	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnić części maszyn i urządzeń – rozróżnić materiały konstrukcyjne, uszczelniające i eksploatacyjne wykorzystywane w montażu maszyn i urządzeń – rozpoznać narzędzia i przyrządy stosowane podczas montażu maszyn i urządzeń – dokonać wyboru materiałów, narzędzi i przyrządów do wykonania prac monterskich maszyn i urządzeń – określić sposób naprawy elementów i zespołów maszyn i urządzeń – wykonać naprawę elementów i zespołów maszyn i urządzeń – określić sposób wykonania obsługi codziennej oraz konserwacji maszyn i urządzeń – przygotować narzędzia, przyrządy, urządzenia i materiały do wykonania obsługi codziennej oraz konserwacji maszyn i urządzeń – wykonać obsługę codzienną oraz konserwację maszyn i urządzeń – rozróżnić metody kontroli jakości wykonanych prac podczas obsługi maszyn i urządzeń – dobrać metodę kontroli jakości w zależności od zakresu obsługi maszyn i urządzeń 	<ul style="list-style-type: none"> – dobrać narzędzia, przyrządy, uchwyty i urządzenia do wykonania prac naprawczych ręcznej – planować przebieg procesu naprawy elementów i zespołów maszyn i urządzeń – określić na podstawie instrukcji obsługi codziennej oraz instrukcji konserwacji zakres obsługi codziennej oraz konserwacji maszyn i urządzeń – dokumentować wykonanie obsługi codziennej oraz konserwacji maszyn i urządzeń
	<ul style="list-style-type: none"> – dobrać narzędzia, przyrządy i urządzenia do prac związanych z instalowaniem maszyn i urządzeń na stanowisku – posłużyć się narzędziami, przyrządami i urządzeniami w procesie instalowania maszyn i urządzeń zgodnie z zasadami eksploatacji – dobrać narzędzia, przyrządy i urządzenia do wykonania regulacji maszyn i urządzeń – wykonać próbne uruchomienie maszyn i urządzeń – kontrolować przebieg prac związanych z próbnym uruchomieniem i regulacją maszyn i urządzeń – sprawdzić funkcjonalność dokonanych prac dotyczących regulacji i 	<ul style="list-style-type: none"> – przygotować maszyny i urządzenia do instalacji – określić zasady regulacji maszyn i urządzeń na podstawie dokumentacji technicznej – wykonać regulację maszyn i urządzeń

Zespół Szkół Technicznych w Pile

	uruchomiania maszyn i urządzeń	
VIII. Podstawy techniki i metody wykonywania części maszyn, urządzeń i narzędzi	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnić części i mechanizmy maszyn i urządzeń w oparciu o dokumentację techniczną – określić zastosowanie poszczególnych grup części maszyn i urządzeń 	<ul style="list-style-type: none"> – określić kształt, wymiary, parametry powierzchni oraz rodzaj obróbki na podstawie szkiców i rysunków technicznych części
	<ul style="list-style-type: none"> – wykonać zabezpieczenie antykorozyjne części maszyn i urządzeń – wykonać zabezpieczenia antykorozyjne zgodnie z przyjętą metodą 	<ul style="list-style-type: none"> – dobrać materiały konstrukcyjne, eksploatacyjne oraz uszczelniające zgodnie z dokumentacją – dobrać metody zabezpieczenia przed korozją
	<ul style="list-style-type: none"> – wykonać połączenia części maszyn i urządzeń 	<ul style="list-style-type: none"> – dobrać narzędzia, urządzenia i materiały do wykonania połączeń
	<ul style="list-style-type: none"> – wykonać operacje z zakresu obróbki ręcznej – wykonać pomiary i analizy podczas kontroli jakości wykonanej obróbki ręcznej 	<ul style="list-style-type: none"> – zaplanować kolejność wykonywanych operacji podczas wykonywania prac z zakresu obróbki ręcznej – udokumentować wykonanie obróbki ręcznej – udokumentować wykonanie obsługi codziennej oraz konserwacji maszyn i urządzeń
	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnić metody obróbki maszynowej – wykonać proste operacje maszynowej obróbki wiórowej – wykonać prace na obrabiarkach skrawających 	<ul style="list-style-type: none"> – dobrać metodę wykonania obróbki maszynowej w zależności od kształtu elementu – dobrać obrabiarki do wykonania określonego rodzaju prac ślusarskich
	<ul style="list-style-type: none"> – wykonać określone pomiary i analizy podczas kontroli jakości wykonanego połączenia – wykonać określone pomiary i analizy podczas kontroli jakości wykonanych prac 	<ul style="list-style-type: none"> – dobrać przyrządy i narzędzia do wykonywania pomiarów warsztatowych – dobrać narzędzia, przyrządy i urządzenia do przeprowadzenia kontroli jakości wykonanej naprawy i konserwacji
IX. Procesy produkcyjne	<ul style="list-style-type: none"> – zaplanować kolejność wykonywanych operacji w procesie technologicznym obróbki maszyn i urządzeń – wykonać połączenia rozłączne i nierozłączne – posłużyć się dokumentacją technologiczną – wypełnić dokumentację procesów technologicznych montażu części maszyn i urządzeń – wypełnić dokumentację procesów technologicznych obróbki części maszyn i urządzeń 	<ul style="list-style-type: none"> – wyszczególnić dokumentację procesów technologicznych montażu części maszyn i urządzeń – posłużyć się programami do komputerowego wspomagania projektowania i tworzenia dokumentacji dla procesów obróbki i montażu części maszyn i urządzeń – przeprowadzić kalkulacje kosztów wytwarzania wyrobów – zastosować normy, cenniki i inne dokumenty dotyczące wyznaczania kosztów wytwarzania wyrobów
X. Kompetencje personalne	<ul style="list-style-type: none"> – określić zasady komunikacji interpersonalnej w pracy zespołu – wymienić aktywne metody słuchania wpływające na jakość pracy zespołu – zastosować różne rodzaje komunikatów przy wykonywaniu zadań zawodowych – wymienić metody i techniki rozwiązywania problemów wynikających w trakcie wykonywania zadań zawodowych – zaangażować się w realizację przypisanych zadań zawodowych – uwzględnić opinie innych przy wykonywaniu zadań zawodowych 	<ul style="list-style-type: none"> – wyrazić określone emocje i komunikaty, wykorzystując komunikację niewerbalną w pracy zespołu – zinterpretować mowę ciała prezentowaną w trakcie wykonywania zadań zawodowych – przedstawić alternatywne rozwiązania problemu, aby osiągnąć założone cele zawodowe – analizować sposób wykonania czynności w celu uniknięcia

Zespół Szkół Technicznych w Pile

<ul style="list-style-type: none"> – komunikować się ze współpracownikami – modyfikować sposób wykonywania czynności, uwzględniając stanowisko wypracowane wspólnie z innymi członkami zespołu – prezentować własne stanowisko, stosując różne środki komunikacji niewerbalnej przy wykonywaniu zadań zawodowych 	<ul style="list-style-type: none"> wystąpienia niepożądanych zdarzeń – wprowadzić rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakości pracy
---	---

W wyniku realizacji praktyk uczeń powinien:

- zapoznać się ze strukturą organizacyjną zakładu i obiegiem dokumentacji (z uwzględnieniem dokumentów finalnych – generujących przychód zakładu),
- zapoznać się z systemami i obiegiem dokumentacji technicznej w zakładzie,
- opanować stosowanie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska,
- zapoznać się z kategoriami ryzyka zawodowego – dla poszczególnych stanowisk pracy w zakładzie,
- zapoznać się z urządzeniami podlegającymi dozorowi technicznemu,
- zapoznać się z zasadami przyjmowania różnych zleceń produkcyjnych, a także związanej z tym dokumentacji,
- zdobyć umiejętności dokonywania kontroli stanu technicznego maszyn i urządzeń oraz ich oprzyrządowania,
- zapoznać się z dokumentacją techniczno-technologiczną, instrukcjami obsługi, normami, katalogami stosowanymi w zakładzie do opracowywania procesów wytwarzania części maszyn i urządzeń lub eksploatacją maszyn i urządzeń,
- zapoznać się z procedurami projektowania części maszyn i urządzeń, sposobami wizualizacji projektu oraz stosowanymi do tego programami,
- wykonać wybrany fragment dokumentacji technicznej (rysunek techniczny) na obrabiarkach konwencjonalnych lub z wykorzystaniem oprogramowania komputerowego typu CAD,
- analizować dokumentację techniczną, jak również techniczno-technologiczną stosowaną w zakładzie pracy, w procesach technologicznych wytwarzania lub napraw,
- analizować dokumentację magazynową stosowaną w zakładzie pracy.

Warunki osiągnięcia efektów kształcenia w tym środki dydaktyczne, metody, formy organizacyjne

Program praktyki zawodowej należy traktować elastycznie, realizowane zadania powinny być dostosowane do specyfiki przedsiębiorstwa. Nad przebiegiem praktyki zawodowej i jej realizacją czuwa opiekun praktyki.

Wskazane jest, aby uczniowie wykorzystując swoją wiedzę i umiejętności nabyte na zajęciach z podstaw przedsiębiorczości sami znaleźli zakład, w którym mogą odbyć praktykę zawodową. Powinni oni więc nawiązać kontakt z kierownictwem wybranego zakładu, zaprezentować swoje umiejętności i zainteresowania oraz ustalić szczegółowy harmonogram praktyki. Rola szkoły w tym przypadku powinna ograniczyć się do zawarcia umowy, po uprzednim uzgodnieniu programu praktyki.

Uczeń ma obowiązek w czasie praktyki prowadzić dzienniczek praktyki, w którym powinien zapisywać informacje dotyczące stanowiska pracy, zakresu wykonywanych czynności, godzin praktyki oraz własne wnioski. Zapisy w dzienniczku praktyk powinny być potwierdzone podpisem i pieczętą osoby odpowiedzialnej za realizację programu praktyk.

Propozycje kryteriów oceny i metod sprawdzania efektów kształcenia

Do oceny osiągnięć edukacyjnych uczących się proponuje się obserwacje postaw zawodowych oraz przestrzeganie dyscypliny pracy i przepisów bhp podczas prób pracy.

Zespół Szkół Technicznych w Pile

Ocena osiągnięć edukacyjnych ucznia powinno odbywać się systematycznie, zgodnie ze znanymi uczniowi i pracodawcy kryteriami ocen ustalonymi na początku praktyki zawodowej. Ocena ta powinna być dokonana na podstawie obserwacji sposobu wykonywania zadań, samodzielności wykonania pracy, zdyscyplinowania i punktualności, organizowania stanowiska pracy, zaangażowania w realizacji zadania, przestrzegania przepisów bhp i ochrony środowiska oraz prowadzenia dzienniczka praktyk.

Po zakończeniu praktyki zawodowej opiekun praktyki formułuje opinię na temat osiągnięć i zachowania ucznia oraz wystawia oceny końcowe. Oceny dokonuje się zgodnie z obowiązującą skalą ocen:

- 1) stopień opanowania wiadomości i umiejętności: celujący (6), bardzo dobry (5) dobry (4), dostateczny (3), dopuszczający (2) i niedostateczny (1).
- 2) zachowanie ucznia: wzorowe, bardzo dobre, dobre, poprawne, nieodpowiednie lub naganne.

Formy indywidualizacji pracy uczniów uwzględniające:

- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb ucznia oraz jego możliwości,
- stosowanie materiałów odwołujących się do wielu zmysłów,
- zadawanie prac – uwzględniających zainteresowania uczniów,
- zachęcanie oraz motywowanie uczniów do pracy i wysiłku.